

POSVET O JEZIKOVNIH POKLICIH IN UI

**Etika prevajanja z umetno inteligenco: ravnovesje med
inovativnostjo in integriteto**

Četrtek, 23. oktober 2025, ob 14.00, Burja 1 UP FHŠ

Posvet je financiran v okviru projekta Seed Funding programa Transform4Europe (T4EU).

Oddelek za uporabno jezikoslovje UP FHŠ vabi na strokovni posvet, v četrtek, 23. oktobra 2025, s pričetkom ob 14. uri v amfiteatrski učilnici Burja 1 UP FHŠ (Titov trg 5, Koper).

Napredek na področju umetne inteligence hitro spreminja svet dela. Poklici, ki so med prvimi občutili vplive in negotovosti, ki jih prinaša ta tehnološki preobrat, so predvsem tisti, ki se opirajo na jezikovno znanje, zlasti prevajalci, tolmači in lektorji. Vprašanja spretnosti in znanj, ki jih ti strokovnjaki v spremenjeni poklicni krajini potrebujejo, intenzivno obravnavajo tudi izobraževalne ustanove, ki morajo svoje programe usposabljanja prilagajati novim potrebam. Vse bolj pa postaja jasno, da so znanja in spretnosti le ena stran kovanca. Z razširjeno rabo jezikovnih tehnologij in velikih jezikovnih modelov postajajo vse glasnejši tudi pozivi k previdnosti in etični integriteti njihovih uporabnikov.

Na posvetu bodo strokovnjaki z različnih zornih kotov obravnavali vprašanja etičnih vidikov, tveganja izgube jezikovne raznolikosti in kreativnosti, priprave na nove izzive ter delili najsodobnejša dognanja na različnih področjih prevodoslovja in jezikoslovja v luči vplivov razširjene rabe umetne inteligence.

Posvet nadaljuje in nadgrajuje uspešno zgodbo prvega srečanja, ki je marca 2025 potekalo na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru pod naslovom *Krasni ali strašljivi novi svet* ter je del vseslovenske kampanje **Ulzi prevedeno, Ulzi zgrešeno**, ki opozarja na pomen in vidnost jezikovnih poklicev.

PRVI DEL	
14.00-14.10 Uvodni nagovor	prof. dr. Aleksander Panjek, dekan UP FHŠ
14.10 – 14.30 UI na področju pravnega prevajanja in sodnega tolmačenja – tveganje in grožnja ali priložnost za razvoj	izr. prof. dr. Alenka Kocbek, UP
14.30-14.50 Uporaba prevajalskih orodij in umetne inteligence na Generalnem direktoratu za prevajanje (DGT)	Peter Jakša, DGT Alenka Unk, DGT (sodeluje na daljavo)
14.50-15.10 UI in etika dela s podatki	doc. dr. Melita Koletnik, Univerza na Dunaju prof. dr. Dragoș Ioan Ciobanu, Univerza na Dunaju (sodeluje na daljavo)
15.10-15.30 Ulzi o prevodni ustvarjalnosti in avtorski pravici	Tanja Petrič, DSKP
ODMOR	
DRUGI DEL	
16.00-17.20 Okrogla miza	Vodi: doc. dr. Tina Čok (UP FHŠ) Udeleženci: doc. dr. Ana Beguš (UP FHŠ), izr. prof. dr. Tamara Mikolič Južnič, (FF UL), izr. prof. dr. Simon Zupan (FF UM), Breda Biščak, književna prevajalka, dr. Marina Peršurić Antonić, sodna tolmačka in sodelavka UP
17.20-17.30 Zaključek	

KRATKI ŽIVLJENJEPISI UDELEŽENCEV

dr. Ana Beguš je diplomirala na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, doktorirala pa na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem. Predavateljsko in raziskovalno deluje na področju jezikoslovja in prevodoslovja; dejavna je tudi kot prevajalka iz angleškega in italijanskega jezika.

Breda Biščak je književna prevajalka, moderatorica in jungovska psihoanalitičarka. Prevaja leposlovje in humanistiko; poslovenila je dela Virginie Woolf, Vladimirja Nabokova, Hanifa Kureishija, Irvina Welsha, Oliverja Sacksa in druga. Leta 2019 je za prevod romana Avgust Johna Williamsa prejela Sovretovo nagrado.

Peter Jakša je od leta 2004 zaposlen v Generalnem direktoratu za prevajanje pri Evropski komisiji. V Luxembourgju in Bruslju je vrsto let delal kot prevajalec in terminolog v slovenskem oddelku, od leta 2024 pa dela na Predstavništvu Evropske komisije v Sloveniji kot predstavnik za jezike. Poleg prevajanja se ukvarja tudi s promocijo večjezičnosti, prevajalskega poklica in jezikovnih orodij na podlagi umetne inteligence.

dr. Dragoș Ciobanu na Centru za prevodoslovje Univerze na Dunaju v Avstriji poučuje računalniško podprto terminologijo in strojno prevajanje ter vodi raziskovalno skupino Človeška in umetna inteligenca v prevajanju (Human and Artificial Intelligence in Translation, HAITrans). Raziskovalno se ukvarja z načini za izboljšanje lokalizacijskih postopkov s pomočjo govornih tehnologij, metodami za optimizacijo sodelovalnega prevajanja in izobraževanjem prevajalcev.

dr. Alenka Kocbek je bila vrsto let visokošolska učiteljica na Univerzi na Primorskem, kjer je predavala predmete s področja angleškega jezika, prevodoslovja in pravnega prevajanja, raziskovalno pa se je ukvarjala predvsem s prevodoslovjem, pravnim prevajanjem in sodnim tolmačenjem. Objavila je več znanstvenih člankov s teh področij in pa monografijo Prevajanje pravnih besedil: pasti in strategije v prevodih pogodb. V letih 1994 in 1995 je bila imenovana za sodno tolmačko za nemški, angleški in italijanski jezik. Na Centru za izobraževanje v pravosodju Ministrstva za pravosodje je bila večkratna članica komisij za posebne preizkuse strokovnosti za sodne tolmače. Je članica Društva prevajalcev in tolmačev Slovenije in evropskega združenja pravnih prevajalcev in sodnih tolmačev EULITA.

dr. Melita Koletnik je univerzitetna diplomirana prevajalka, prevodoslovka in predavateljica. V svojem raziskovalnem delu se osredotoča na poučevanje jezika za potrebe prihodnjih prevajalcev, pri čemer jo trenutno zanima predvsem razmerje med jezikovnim znanjem prevajalcev ter zahtevami sodobnih tehnologij, podprtih z umetno inteligenco. To je tudi osrednja tema njenega podoktorskega projekta, ki ga v sklopu mehanizma EU Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA-IF) pod mentorstvom prof. dr. Ciobanuja izvaja na Univerzi na Dunaju.

KRATKI ŽIVLJENJEPISI UDELEŽENCEV

dr. Tamara Mikolič Južnič je predstojnica Oddelka za prevajalstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in vodja Katedre za prevodoslovje. Je članica Slovenskega translatološkega društva STRIDON in sourednica znanstvene revije STRIDON: Journal of Studies in Translation and Interpreting. Izdala in (so)uredila je več znanstvenih monografij ter objavila preko petdeset znanstvenih člankov na področju prevodoslovja, kontrastivne slovnice in korpusnega jezikoslovja. Bila je tudi vodja dveh mednarodnih projektov Evropskega parlamenta, namenjenih diseminaciji dobrih praks pri poučevanju tolmačenja med evropskimi in neevropskimi državami. Trenutno se raziskovalno med drugim posveča zgodovini literarnega prevajanja, skupnostnemu tolmačenju in jezikovni krajini.

dr. Marina Peršurić Antić je študirala angleški jezik in književnost ter nemški jezik in književnost na Univerzi na Reki na Hrvaškem. Doktorirala je iz prevodoslovja na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Od leta 2010 je sodna tolmačka za angleški in nemški jezik na Hrvaškem. Po delu za več prevajalskih agencij od leta 2013 deluje samostojno in ima bogate izkušnje s pisnim in ustnim prevajanjem.

Tanja Petrič je književna prevajalka iz nemškega jezika, prevodoslovka, literarna kritičarka in urednica. Literarne kritike in članke s področja književnosti in kulture objavlja v domačih in tujih medijih. Leta 2011 je za prevode poezije prejela prevajalsko nagrado Lirikonov zlát, leta 2015 Stritarjevo nagrado za najboljšo mlado kritičarko, 2016 pa nagrado Radojke Vrančič za najboljšo mlado prevajalko. Od leta 2020 je predsednica Društva slovenskih književnih prevajalcev (DSKP). Je pobudnica jezikovne kampanje za ohranitev in razvoj jezikovnih poklicev Ulzi prevedeno. Ulzi zgrešeno.

Alenka Unk je prevajalka in koordinatorka za jezikovne tehnologije v slovenski jezikovni skupnosti Generalnega direktorata Evropske komisije za prevajanje. Po izobrazbi je magistrica politoloških ved, ki se s prevajanjem ukvarja že 25 let. Za Evropsko komisijo v Luksemburgu dela od leta 2008. Tamkajšnjo poklicno pot je začela kot prevajalka, od leta 2017 pa sodelavke in sodelavce podpira pri uporabi jezikovnih orodij, pripravlja izobraževanja in pomaga reševati tehnične težave.

dr. Simon Zupan je izredni profesor na Univerzi v Mariboru, kjer poučuje različne predmete s področja pisnega tolmačenja in konferenčnega tolmačenja. Poleg konferenčnega tolmačenja se raziskovalno ukvarja s stilistiko in recepcijo književnega prevoda in je s tega področja objavil več razprav v znanstvenih periodičnih in monografskih publikacijah. Je član več slovenskih in mednarodnih strokovnih in znanstvenih združenj.

Posvet je financiran v okviru projekta Seed Funding programa Transform4Europe (T4EU).

